

ONDERHOUD VAN SPEELTOESTELLEN

Het onderhoud van een toestel begint eigenlijk al bij de aanschaf ervan. De klant moet afwegingen maken. Voor het beheer van grote speelattributen is bijvoorbeeld veel menskracht nodig. Zijn er voldoende medewerkers om regelmatig inspecties en technische handelingen te verrichten? Ook geld speelt een rol, want een prijzig toestel heeft regelmatig een lik verf nodig. Beheer en onderhoud en afschrijving zouden vaste posten op de jaarlijkse begroting moeten zijn. Slecht onderhouden toestellen zijn niet alleen onveilig, maar meestal ook onaantrekkelijk. Wie wil er nou spelen op een roestig, verveloos ding? Diverse speeltuinen ontwikkelden een eigen 'onderhoudsbeleid'. Dit wordt vaak uitgevoerd door een vaste groep handige vrijwilligers. Zij ruimen de speeltuin op, verwijderen splinters, smeren de lagers, draaien regelmatig de bouten vast, vervangen versleten onderdelen en herstellen de bodem.

INSPECTIES

Inspecties behoren tot de basiselementen van het onderhoudsbeleid. Er bestaan drie soorten:

Visuele inspectie

Niets vernield? Geen onderdelen gebroken? Liggen er nergens glasscherven? Heeft het weer nog iets aangericht? Een visuele inspectie is een vrij snelle check, waarbij wordt gekeken of er geen nieuwe risicofactoren ontstaan. Inspecteer regelmatig, zodat sluimerende gevaren niet onopgemerkt blijven.

Functionele inspectie

Zitten de verbindingen nog vast? Ligt er genoeg bodemmateriaal onder de schommel? Hoe oogt de verf? Deze wat meer uitgebreide is bedoeld om te controleren of de toestellen, bodemmateriaal en overige onderdelen van de speeltuin nog naar behoren functioneren. Een functionele inspectie keert om de één à drie maanden op de agenda terug.

Grote inspectie

Om de algehele veiligheid van de hele speeltuin te controleren is een grote inspectie nodig. Hierbij worden ook stappen ondernomen om alle mankementen te verhelpen. Tussentijdse reparaties worden nogmaals bekeken. Andere aandachtspunten zijn onder andere corrosie en houtrot. De grote inspectie vindt minimaal één keer per jaar plaats.

LOGBOEK

Sinds de invoering van de nieuwe veiligheidsmaatregelen zijn beheerders van speeltuinen verplicht om van elk toestel een logboek bij te houden waarvan de vorm vrij wordt gelaten.

Hierin worden gegevens over onderhoud, inspecties, vervanging, reparaties en ongevallen bijgehouden. Ook de Nederlandse Voedselen Warenautoriteit (NVWA), bekijkt de logboeken. Ze spelen ook een bepalende rol tijdens aansprakelijkheidsvraagstukken.

ONDERHOUDSPLAN

Bij het opzetten van een onderhoudsplan zijn drie dingen van belang:

- **Checklist**
Geef duidelijk aan welke onderdelen van de speeltuin voor onderhoud in aanmerking komen. Het gaat niet alleen om toestellen, maar bijvoorbeeld ook om het straatmeubilair, de hekken en de beplanting.
- **Medewerkers**
Wie inspecteren de speeltuin? Zorg voor een vast team van medewerkers die stelselmatig inspecteren en onderhoud plegen.
- **Regelmaat**
Geef aan wanneer de visuele-, functionele en grote inspecties plaatsvinden.
- **Inspectieschema**
Europese veiligheidsrichtlijnen wijzen op een inspectieschema. Dit bevat:
 - een lijst van de verschillende te inspecteren componenten
 - aanwijzingen hoe te inspecteren
 - instructies over wat te doen bij klachten/ gebreken

ONDERHOUDSTIPS

Hout

Zeer onderhoudsgevoelig materiaal. Het is niet alleen brandbaar, maar ook heel gevoelig voor weersomstandigheden. Natgeregend hout gaat schimmelen en daarna rotten. Dit is gevaarlijk. Het materiaal wordt zacht en daardoor is het toestel minder stevig. Controleer het hout door er even met een schroevendraaier in te prikken. Eigenlijk zijn alleen tropische houtsoorten bestand tegen rot. Dit is prijzig materiaal en ook vanuit ecologisch oogpunt is de keuze hiervoor onaantrekkelijk. Door het hout te impregneren blijft het goed beschermd tegen rot. Een andere optie is verven, bijvoorbeeld met lakverf of buitenbeits.

Metaal

Metaal is stevig materiaal. Op zich is het weinig gevoelig voor slijtage of vandalisme, maar bij gebrek aan onderhoud gaat het roesten. Dit geldt voornamelijk voor staal. Als metaal doorroest, verliest het materiaal zijn sterkte. Daarom is het van belang om stalen toestellen van een lucht- en waterdichte beschermende laag te voorzien. Dit kan onder andere door het materiaal te

SPEEL-
RUIMTE
NEDER-
LAND

VEILIGHEID, ONDERHOUD & BEHEER

verzinken of te coaten. Ook verbindingen (schroeven, bouten, moeren en lagers) zijn van metaal. Deze gaan wel eens roesten of ze zijn niet sterk genoeg. Kies daarom voor thermisch verzinkte of roestvast stalen verbindingen. Wees ervan bewust dat niet alle metalen elkaar verdragen. Soms ontstaat er contactcorrosie. Zo mogen aluminium en staal elkaar niet raken.

Kunststof

Kunststof heeft op zich weinig onderhoud nodig. Wel zitten er een aantal opvallende nadelen aan. Zo is de algemene levensduur van kunststof wat korter. Het materiaal is erg gevoelig voor zonlicht. Kunststof verouderd snel. Het materiaal verbrijzelt en vertoont haarscheuren. Ook kan het slijten en versplinteren. Wie kiest voor kunststof doet er goed aan om regelmatig te controleren en de toestellen jaarlijks in de was te zetten.

